

หลักสูตรอนุปริญญาสาธารณสุขศาสตร์
สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
(Associate of Public Health Program
in Community Health)
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555

วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2556

หลักสูตรอนุปริญญาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555

1. **ชื่อหลักสูตร** หลักสูตรอนุปริญญาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน
Associate of Public Health Program in Community Health
- ชื่อย่อ** อ.ส. (สาธารณสุขชุมชน)
A.P.H. (Community Health)

2. **ปรัชญาของหลักสูตร**

มุ่งสร้างบุคลากรทางด้านสุขภาพให้มีความรู้ ความสามารถ ในงานสาธารณสุข คิดวิเคราะห์การนำความรู้ และทักษะทางสาธารณสุขไปใช้ในการให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันโรครักษาพยาบาลเบื้องต้น และฟื้นฟูสภาพ ที่สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพของท้องถิ่นโดยเน้นให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนมี คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่องานสาธารณสุขในชุมชนอันจะนำมาซึ่งสุขภาพของประชาชน

3. **วัตถุประสงค์ของหลักสูตร**

1. เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสาธารณสุข
2. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทางด้านสาธารณสุข การบริการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ ในท้องถิ่น
3. เพื่อให้บริการปฐมภูมิแก่บุคคลแบบองค์รวมได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่น
4. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการส่งเสริมสุขภาพและการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคระดับปฐมภูมิในชุมชน
5. เพื่อให้สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของชุมชน
6. เพื่อให้เป็นผู้นำทางด้านสาธารณสุข และการดูแลสุขภาพที่ดีในชุมชน สามารถเชื่อมประสาน การบริการปฐมภูมิกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพชุมชน

4. **โครงสร้างหลักสูตร**

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิต แต่ละหมวดวิชา และแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
1. กลุ่มวิชาภาษา		12	หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		6	หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		6	หน่วยกิต
4. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์		6	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	57	หน่วยกิต
1. กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ		18	หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	39	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพบังคับ		30	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
2.3 วิชาการฝึกงาน		3	หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	3	หน่วยกิต

5. รายวิชาในโครงสร้างหลักสูตร

5.1 หมวดวิชาเฉพาะ

ไม่น้อยกว่า 57 หน่วยกิต

5.1.2 วิชาพื้นฐานวิชาชีพ

18 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น(ท-ป-ศ)
สศ 0101	เคมีสาธารณสุข Public Health Chemistry	3(2-2-5)
สศ 0102	ชีววิทยาสาธารณสุข Public Health Biology	3(2-2-5)
สศ 0103	จุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา Microbiology and Parasitology	3(2-2-5)
สศ 0104	มนุษย์ชีวเคมี Human Biochemistry	3(2-2-5)
สศ 0105	กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของมนุษย์ Human Anatomy and Physiology	3(2-2-5)
สศ 0106	เภสัชวิทยา Pharmacology	3(2-2-5)

5.1.2 วิชาชีพ

ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต

5.1.2.1 วิชาชีพบังคับ

30 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น(ท-ป-ศ)
สศ 0107	การสาธารณสุขและสาธารณสุขชุมชน Public Health and Community Health	3(3-0-6)
สศ 0108	ระบาดวิทยา Epidemiology	3(3-0-6)
สศ 0109	การป้องกันและควบคุมโรค Prevention and Disease Control	3(2-2-5)
สศ 0110	การบริการปฐมภูมิ 1 Prevention and Disease Control	3(2-2-5)
สศ 0111	การบริการปฐมภูมิ 2 Primary Medical Care 2	3(1-4-4)
สศ 0112	การส่งเสริมสุขภาพชุมชน Community Health Promotion	3(2-2-5)
สศ 0113	อนามัยการเจริญพันธุ์ Reproductive Health	3(2-2-5)
สศ 0114	อนามัยสิ่งแวดล้อม Environmental Health	3(2-2-5)
สศ 0115	การฟื้นฟูสภาพ Rehabilitation	3(2-2-5)
สศ 0116	การบริหารงานสาธารณสุข Public Health Administration	3(3-0-6)

5.1.2.2 วิชาชีพเลือก		ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อวิชา		น(ท-ป-ศ)
สศ 0117	สุขภาพจิตชุมชน Community Mental Health		3(3-0-6)
สศ 0118	ทันตสาธารณสุข Dental Health		3(3-0-6)
สศ 0119	การสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ Health Education and Health Behavior		3(3-0-6)
สศ 0120	ชีวสถิติสาธารณสุข Public Health Biostatistics		3(3-0-6)
สศ 0121	โภชนาการชุมชน Community Nutrition		3(3-0-6)
สศ 0122	อาชีวอนามัยและความปลอดภัย Occupational Health and Safety		3(3-0-6)
สศ 0123	การดูแลสุขภาพที่บ้านและชุมชน Community and Home Health Care		3(3-0-6)
สศ 0124	การพัฒนาสาธารณสุขชุมชน Community Health Development		3(2-2-5)

5.1.2.3 วิชาการฝึกงาน			3 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อวิชา		น(ชั่วโมง)
สศ 0125	ฝึกประสบการณ์สาธารณสุขชุมชน Field Experience in Community Health		3(300)

5.2. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ จากหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหรือหมวดวิชาเฉพาะในสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขาก็ได้ หรือเลือกจากหลักสูตรอื่นใดในระดับเดียวกันจากวิทยาลัยชุมชนอื่นๆ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาที่เรียนมาแล้ว และต้องเป็นรายวิชาที่อยู่ในระดับเดียวกันกับที่กำลังศึกษาอยู่รายวิชาที่หลักสูตรระบุไม่ให้นับหน่วยกิตในการขอจบหลักสูตรจะเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรีไม่ได้

6. คำอธิบายรายวิชา

สศ 0101	เคมีสาธารณสุข Public Health Chemistry	3(2-2-5)
---------	--	----------

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาคุณสมบัติของสารโครงสร้างอะตอม ตารางธาตุ พันธะเคมี มวลสารสัมพันธ์ คุณสมบัติของก๊าซของแข็ง ของเหลว สารละลาย สมดุลเคมี กรด เบส ปฏิกิริยาอ็อกซิเดชันรีดักชัน สารประกอบไฮโดรคาร์บอนและอนุพันธ์ เคมีอินทรีย์ เคมีสิ่งแวดล้อม สารเคมีในชีวิตประจำวัน และการใช้ประโยชน์ ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการทางเคมี การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือพื้นฐานปฏิบัติการที่สอดคล้องกับทฤษฎี และผลกระทบของการใช้สารเคมีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

สศ 0102

ชีววิทยาสาธารณสุข
Public Health Biology

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต องค์ประกอบของเซลล์ เนื้อเยื่อ หลักเบื้องต้นของเมตาบอลิซึมในเซลล์ และสิ่งมีชีวิต อิทธิพลของชีวเคมีต่อเซลล์ การสืบพันธุ์ และการเจริญเติบโต การหายใจและการลำเลียงสารในร่างกาย ขบวนการตอบสนองและการประสานงานภายในของร่างกายทั้งระบบประสาทและระบบต่อมไร้ท่อ หลักพันธุกรรม กำเนิดและวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต การจัดหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต นิเวศวิทยา และฝึกปฏิบัติการที่สอดคล้องกับทฤษฎี

สศ 0103

จุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา
Microbiology and Parasitology

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะของจุลชีววิทยา การจำแนก ประเภท สันฐานวิทยา สรีรวิทยา คุณสมบัติที่สำคัญ การเจริญเติบโต วัฏจักรชีวิตและพันธุศาสตร์ ของจุลินทรีย์และปรสิต การควบคุมจุลินทรีย์ จุลชีวทางอาหาร การสุขาภิบาล โรคติดต่อและภูมิคุ้มกัน ความสัมพันธ์ของปรสิตกับการก่อให้เกิดโรคหรือโทษต่อมนุษย์ การรวบรวมและเก็บตัวอย่างปรสิต เทคนิคพื้นฐานและเครื่องมือในห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา เทคนิคประยุกต์ในงานจุลชีววิทยาและศึกษาระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายในการต่อต้านการติดเชื้อจุลินทรีย์ หรือปรสิต

สศ 0104

มนุษย์ชีวเคมี
Human Biochemistry

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะโมเลกุลของสาร ในสิ่งมีชีวิตพร้อมทั้งสมบัติ บทบาทและหน้าที่ของเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ กรด เบส บัฟเฟอร์ในเซลล์ โปรตีน เอนไซม์ คาร์โบไฮเดรต ลิพิด วิตามิน ฮอร์โมน การย่อยและการดูดซึมอาหาร กระบวนการและสารจำเป็นที่เกี่ยวข้องในเมตาบอลิซึมของสารอาหาร (โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ลิพิด และกรดนิวคลีอิก) ในร่างกายภาวะปกติและในบางโรค ที่พบบ่อย เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน ฝึกการนำความรู้ไปใช้ในการป้องกัน วินิจฉัย และพยากรณ์โรคที่พบบ่อย

สศ 0105

กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของมนุษย์
Human Anatomy and Physiology

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดความหมาย ความสำคัญของกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา ความรู้เบื้องต้นและคำศัพท์ทางกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา โครงสร้างร่างกายมนุษย์ ลักษณะ ตำแหน่ง และหน้าที่ของอวัยวะระบบต่างๆของร่างกาย ระบบโครงกระดูก ระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบไหลเวียน ระบบหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบขับถ่ายปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ ระบบต่อมไร้ท่อ และอวัยวะรับสัมผัสพิเศษ หน้าที่และการทำงานของร่างกายมนุษย์ ที่ทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ในภาวะปกติ ในวัยต่าง ๆ การทำงานของเซลล์ เนื้อเยื่อ และอวัยวะของระบบต่างๆ ของร่างกายซึ่งทำหน้าที่ประสานกันเพื่อให้ร่างกายอยู่ในสภาวะสมดุล (Homeostasis)

สศ 0106

เภสัชวิทยา
Pharmacology

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักพื้นฐานทางเภสัชวิทยา อันตรรกะจากการใช้ยา หลักการใช้ยา การคำนวณยาตามหลักเภสัชกรรมเบื้องต้น การแบ่งกลุ่มยา ความหมายและความสำคัญของยาตามพระราชบัญญัติ วัตถุประสงค์ของการใช้ยารูปแบบและวิธีทางการใช้ยามีการดูดซึมยา การกระจายของยา การเปลี่ยนแปลงยาภายใน ร่างกายและการขับถ่ายยา การออกฤทธิ์ของยาและให้ผลต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย (Systemic Pharmacology) อาการข้างเคียงและข้อห้ามใช้ยาตามบทบาทที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด บัญชียาหลักแห่งชาติ ยาสามัญประจำบ้าน การใช้สมุนไพร การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข การประยุกต์สมุนไพรในงานสาธารณสุข อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพและการบริหารเวชภัณฑ์ภายใต้ระเบียบกฎหมาย

สศ 0107

การสาธารณสุขและสาธารณสุขชุมชน
Public Health and Community Health

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ประวัติ ความเป็นมา หลักการ การดำเนินงานสาธารณสุข สาธารณสุขชุมชนและสาธารณสุขมูลฐาน โครงสร้างระบบบริการและบทบาทการสาธารณสุขในประเทศไทยปัญหาสาธารณสุขของประเทศและท้องถิ่น แนวคิดและรูปแบบของการบริการสาธารณสุขแผนพัฒนาสาธารณสุขและนวัตกรรมสาธารณสุขของประเทศ การนำความรู้ ทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยามาใช้ในงานสาธารณสุข แนวคิดและหลักการทำงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ การส่งเสริมบทบาทชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในชุมชน ทั้งในด้านความเป็นผู้นำ การวิเคราะห์ชุมชน การเข้าถึงชุมชน การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในชุมชนและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสาธารณสุขที่ยั่งยืนของชุมชน

สศ 0108

ระบาดวิทยา
Epidemiology

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดหลักการและวิธี ทางระบาดวิทยา ความสำคัญของระบาดวิทยาต่องานด้านสาธารณสุข ธรรมชาติของการเกิดโรค หลักการป้องกันและควบคุมโรค ลักษณะของบุคคล สถานที่และเวลา การวัดการป่วยและการตาย ดัชนีอนามัย แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ทางสาเหตุ ระบาดวิทยาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อและโรคไร้เชื้อ การตรวจจับการระบาดของโรค การเฝ้าระวังโรคและการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยาโดยใช้ความรู้ทางระบาดวิทยาเพื่อประโยชน์ในการควบคุมป้องกันโรคและคามผิดพลาดที่พบบ่อยในทางระบาดวิทยา

สศ 0109

การป้องกันและควบคุมโรค
Prevention and Disease Control

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด ความหมาย และคำจำกัดความเกี่ยวกับการเกิดโรค ธรรมชาติของโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ ปัจจัยและองค์ประกอบสำคัญของการเกิดโรค กระบวนการเกิดโรคติดต่อและไม่ติดต่อ โรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุและโรคประจำถิ่น ลักษณะชุมชนและสังคมที่ก่อให้เกิดโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การระบาดของโรค ผลกระทบของโรคที่มีต่อสุขภาพกายและจิตใจ หลักและวิธีการ การป้องกันและควบคุมโรคและพาหะนำโรค ภูมิคุ้มกันโรคและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การควบคุมโรคระบาด พระราชบัญญัติโรคติดต่อ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การตอบสนองภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในสถานพยาบาลและชุมชน เทคนิคการทำให้ปราศจากเชื้อรวมถึงยุทธศาสตร์ในการวางแผนป้องกันโรคต่างๆ

สศ 0110

การบริการปฐมภูมิ 1
Primary Medical Care I

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดหลักการ วิธีการปฐมพยาบาล การตรวจวินิจฉัยโรค การดูแลผู้ป่วยปฐมวัยปฐมภูมิ เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ป่วย การปฐมพยาบาลในภาวะต่างๆ การช่วยเหลือผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อยในชุมชน การใช้ยาเพื่อการรักษาเบื้องต้น ตามขอบเขตที่กำหนด การจ่ายยาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา การให้ข้อมูลข่าวสารด้านยา รวมถึงศึกษาหลักเวชปฏิบัติทั่วไป ระบบการส่งต่อผู้ป่วยและการเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามผู้ป่วยและใช้ยาตามขอบเขตที่ กฎหมายกำหนดบนพื้นฐานการดูแลรักษาแบบองค์รวม การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในสถานพยาบาลและชุมชน เทคนิคการทำให้ปราศจากเชื้อรวมทั้งการทำหัตถการเบื้องต้นตามขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

สศ 0111

การบริการปฐมภูมิ 2
Primary Medical Care II

3(1-4-4)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและฝึกปฏิบัติ การบริการปฐมภูมิแบบองค์รวม ผสมผสานโดยบูรณาการ การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจทางรังสีวิทยา การวินิจฉัยโรคและให้การรักษาอย่างเหมาะสมตามขอบเขตวิชาชีพ การดูแลต่อเนื่องถึงที่บ้านและชุมชน การส่งต่อเพื่อการรักษาอย่างเหมาะสม ในกลุ่มโรคความเจ็บป่วยและภาวะฉุกเฉินเร่งด่วนที่พบบ่อยในชุมชนทั้งด้านอายุรกรรม (โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง) กุมารเวชกรรม สูตินรีเวชกรรม ศัลยกรรม ทันตกรรม และอื่นๆที่พบบ่อยในชุมชนและนโยบายของรัฐบาล

สศ 0112

การส่งเสริมสุขภาพชุมชน
Community Health Promotion

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความหมายและความสำคัญของสุขภาพ แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การประเมินภาวะสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง กลวิธี ในการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับเพศ วัยและสภาวะของร่างกาย วิธี ชีวิตเพื่อสุขภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ชุมชน วัดหรือสถานประกอบการให้เหมาะสมกับเพศและวัย นโยบายการส่งเสริมสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ฝึกปฏิบัติงานในด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเพื่อการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชนในสถานพยาบาล และชุมชน เช่นคลินิกเด็กดี คลินิกฝากครรภ์ คลินิกโภชนาการ การวางแผนครอบครัว การเสริมภูมิคุ้มกันโรค การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ การเยี่ยมหลังคลอด อนามัยการเจริญพันธุ์ อนามัยโรงเรียน ปัญหาโภชนาการ การดูแลผู้สูงอายุ และการวินิจฉัยชุมชน

สศ 0113

อนามัยการเจริญพันธุ์
Reproductive Health

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด ความสัมพันธ์ และผลกระทบของอนามัยการเจริญพันธุ์ (การวางแผนครอบครัว อนามัยแม่และเด็ก โรคเอดส์ มะเร็งในระบบสืบพันธุ์ โรคติดเชื้อในระบบสืบพันธุ์ การแท้งและภาวะแทรกซ้อน ภาวะมีบุตรยาก เพศศึกษา อนามัยวัยรุ่น ภาวะหลังวัยเจริญพันธุ์ และผู้สูงอายุ) ของทุกกลุ่มอายุ หลักการพยาบาลทั่วไปเกี่ยวกับการดูแลรักษา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของแม่และเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การดูแลสุขภาพอนามัยของสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอด ภาวะฉุกเฉินทางสูตินรีเวชศาสตร์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลี้ยงดูทารกและเด็กวัยก่อนเรียน การส่งเสริมสุขภาพของครอบครัวที่มีบุตร สุขวิทยาทางเพศ การแก้ปัญหาสุขภาพของมารดาและทารกรวมทั้งการจัดการครอบครัวในชุมชนให้เข้มแข็ง

สศ 0114

อนามัยสิ่งแวดล้อม
Environmental Health

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด หลักการและความหมาย และความสำคัญของอนามัยสิ่งแวดล้อม นโยบายและกฎหมายด้านสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการคุณภาพน้ำ การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม น้ำใช้ การควบคุมกำจัดแมลงและสัตว์นำโรค การสุขาภิบาลที่พื้กอาศัยและอาคารสถานที่ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย การควบคุมมลพิษทางอากาศ การควบคุมเหตุรำคาญ มลพิษสิ่งแวดล้อม การสุขาภิบาลในภาวะฉุกเฉิน และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ผลกระทบทางสุขภาพจากสิ่งแวดล้อม

สศ 0115

การฟื้นฟูสภาพ
Rehabilitation

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด หลักการและสถานการณ์ เจ็บป่วย ภาวะเสี่ยงต่อความพิการ การป้องกัน ความพิการ ความหมาย ความสำคัญและรูปแบบการฟื้นฟูสภาพ ผู้ป่วย การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ผสมผสาน กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด การฟื้นฟู สภาพผู้ป่วยในสถานบริการสุขภาพ และการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยที่บ้านและชุมชน ระบบการฟื้นฟู สมรรถภาพและการส่งต่อ การฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชน กฎหมายและพระราชบัญญัติ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รวมทั้งการเลือกวิธีการออกกำลังกายและการกีฬาที่เหมาะสมกับบุคคล

สศ 0116

การบริหารงานสาธารณสุข
Public Health Administration

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิด ปรัชญา และหลักการที่ใช้ในการบริหารงานสาธารณสุข การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวกและควบคุมงาน ภาวะผู้นำ กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล โครงสร้างการบริหารงานสาธารณสุข การใช้เทคนิคเพื่อการบริหารสาธารณสุขโดยเน้นการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของชุมชน นวัตกรรมด้านการบริหารสาธารณสุข การประกันสุขภาพและการประกันคุณภาพการบริหารจัดการ ความหมายและความสำคัญ องค์ประกอบ ขอบเขต และกลไกการควบคุม จรรยาวิชาชีพรักษาสาธารณสุข รวมทั้งศึกษากฎหมาย พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และกฎกระทรวง สาธารณสุขโดยทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในการบริหารงานสาธารณสุข การชันสูตรบาดแผล และชันสูตรพลิกศพ วิธีการเขียน รายงานชันสูตรบาดแผล และรายงานชันสูตรพลิกศพ การเป็นพยานทางการแพทย์

สศ 0117

สุขภาพจิตชุมชน
Community Mental Health

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย แนวคิดและความสำคัญของสุขภาพจิต การวางรากฐานและพัฒนาการของสุขภาพจิต ลักษณะของการมีสุขภาพจิตดี ลักษณะความผิดปกติ ทางสุขภาพจิต ทฤษฎีบุคลิกภาพพัฒนาการทางบุคลิกภาพ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม การเลี้ยงดู ที่ถูกต้องการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การปรับตัวทางเพศ บทบาทของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนที่มี ต่อสุขภาพจิต ประเภทของความผิดปกติทางจิต ปัญหาสุขภาพ สาเหตุและแนวทางการป้องกันและแก้ไข การส่งเสริมสุขภาพจิตรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตการประเมินสุขภาพจิต การให้บริการงานสุขภาพจิตผสมผสานกับงานบริการชุมชน

สศ 0118

ทันตสาธารณสุข
Dental Health

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของสุขภาพปากและฟัน ความรู้เกี่ยวกับบอวัยวะในช่องปาก พยาธิ สภาพโรคที่พบบ่อยในช่องปาก การตรวจวินิจฉัย การป้องกันและรักษาโรคในช่องปาก ความผิดปกติเกี่ยวกับฟัน การดูแลอนามัยในช่องปาก การบำบัดฉุกเฉิน ทันตะระบาดวิทยา ทันตกรรมป้องกันทันตสุขศึกษา ทันตสาธารณสุขในงานสาธารณสุขมูลฐาน แนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขตามแผนพัฒนาการทันตสาธารณสุขแห่งชาติและงานตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข

สศ 0119

การสุขศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ
Health Education and Health Behavior

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย แนวคิด ขอบข่ายและหลักการของการสุขศึกษา ประเภทของงานสุขศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกี่ยวกับงานสุขศึกษา จิตวิทยากับงานสุขศึกษา การสื่อสารสุขภาพและสื่อสุขศึกษา กระบวนการและวิธีการทางสุขศึกษา การใช้เทคโนโลยีในงานสุขศึกษา การวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลการให้สุขศึกษา และฝึกทดลองวางแผน ดำเนินงาน ประเมินผลการให้สุขศึกษาพัฒนาสื่อการสอนสุขศึกษา ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมสุขภาพ หลักวิธีพัฒนาและการสร้างเครื่องมือประเมินพฤติกรรมสุขภาพ กระบวนการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลและสังคม

สศ 0120

ชีวสถิติสาธารณสุข
Public Health Biostatistics

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักเบื้องต้นและประโยชน์ของสถิติ ความสำคัญของสถิติ การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นทางสาธารณสุข การแจกแจงข้อมูล การนำเสนอข้อมูลสาธารณสุขในรูปแบบต่างๆ สถิติชีพ ตารางชีพ การเปรียบเทียบข้อมูลต่าง ๆ ประโยชน์ของตารางชีพและสถิติตัวชี้วัดที่สำคัญในงานสาธารณสุข การทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทางสถิติและการแปลผล การนำข้อมูลที่จำเป็นมาใช้ในงานสาธารณสุข การจัดทำเวชระเบียน รายงานและสถิติทางการแพทย์และสาธารณสุข

สศ 0121

โภชนาการชุมชน
Community Nutrition

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายความสำคัญของโภชนาการต่อสุขภาพ อาหารและสารอาหาร ปริมาณและความต้องการสารอาหารสำหรับบุคคลในสภาวะและวัยต่างๆ การเลือกอาหารสำหรับครอบครัว โภชนบำบัด อาหารสำหรับคนไข้ อาหารในภาวะพิเศษ (ตั้งครรภ์ เบาหวาน ฯลฯ) โรคอ้วน โรคผอม ภาวะทุพโภชนาการ สารพิษในอาหาร และแนวทางแก้ไขรวมทั้งการคำนวณ ปริมาณของวัตถุ อาหารที่ร่างกายได้รับ การประเมินผลภาวะโภชนาการเพื่อสุขภาพ ปัญหาสาเหตุ และผลกระทบด้านโภชนาการกับสุขภาพ แนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโภชนาการในชุมชน นโยบายและหลักการของแผนโภชนาการตามแผนพัฒนาการสาธารณสุขแห่งชาติ ความปลอดภัยด้านอาหาร ฉลากโภชนาการ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์อาหารและอาหารเสริม

สศ 0122

อาชีพอนามัยและความปลอดภัย
Occupational Health and Safety

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและความสำคัญของอาชีพอนามัย โรคที่ เกิดจากการประกอบอาชีพอุบัติภัยอันเกิดจากการประกอบอาชีพ สภาวะสิ่งแวดล้อมและสุขภาพการทำงาน ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของคนทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและการเกษตรกรรม พืชวิทยาและกายศาสตร์ การสุขาภิบาลโรงงานและสถานประกอบการ หลักการและวิธี การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมในโรงงานอุตสาหกรรมหรือฟาร์ม หลักการเดินสำรวจสถานประกอบการระบบสวัสดิภาพในประชากรวัยทำงาน การจัดการบริการอาชีพอนามัยในชุมชน อาชีพอนามัยในโรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ หน่วยงานและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับงานอาชีพอนามัยและความปลอดภัย

สศ 0123

การดูแลสุขภาพที่บ้านและชุมชน
Community and Home Health Care

3(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายความสำคัญและความจำเป็นของการดูแลสุขภาพที่บ้านและชุมชน การประเมินปัญหาสุขภาพและความต้องการของครอบครัว การวางแผนเพื่อช่วยเหลือครอบครัว การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน รูปแบบของการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน การเยี่ยมบ้าน บทบาทหน้าที่และกลวิธี ของผู้ดูแลปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบ การดูแลและการป้องกัน แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยโรคเรื้อรัง คำแนะนำขั้นตอนหรือวิธีการ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพของผู้ป่วย ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันความเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ การอาบน้ำผู้ป่วยในเตียง การสวนอุจจาระ การจัดทำนอนและเคลื่อนไหวผู้ป่วย การดูแลบาดแผล การป้องกันแผลกดทับ วิธีให้ยา การดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ บ้านและชุมชน การฟื้นฟูสุขภาพ โภชนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน

สศ 0124

การพัฒนาสาธารณสุขชุมชน
Community Health Development

3(2-2-5)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดและหลักการทำงานในชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการระดมความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและชุมชน การส่งเสริมบทบาทของชุมชน ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานชุมชน ทั้งในด้านความเป็นผู้นำการวิเคราะห์ชุมชน การเข้าถึงชุมชน การปรับใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในชุมชนและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ เพื่อการพัฒนาสาธารณสุขที่ยั่งยืนของประชาชนและชุมชน ฝึกการทำงานเป็นทีมและเรียนรู้การทำงานร่วมกับชุมชน การเตรียมชุมชน การสำรวจชุมชนโดยใช้เครื่องมือทางสังคมวิ ทยาและมานุษยวิทยา การบันทึกผลการสำรวจทางสาธารณสุข การวินิจฉัยการเรียงลำดับความสำคัญและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน

สศ 0125

ฝึกประสบการณ์สาธารณสุขชุมชน
Field Experience in Community Health

3(300)

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขชุมชน ดำเนินการให้การดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัวชุมชน แบบผสมผสาน และองค์รวมที่สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพและบริบทของชุมชนในสถานบริการทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การฟื้นฟูสภาพ อนามัยสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค กระบวนการวินิจฉัยและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในชุมชน ฝึกการเป็นผู้นำด้านสุขภาพ จัดทำโครงการ และดำเนินการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขโดยเน้นการมีส่วนร่วมในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนรวมทั้งการทำงานเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาสุขภาพชุมชน